

פנים אחרות כאן ואנו מברכין להבורא שיצר לנו היין ואיפשר לנו לעבדו בשתייתה, וזהו ענין הברכה שמברכין על כל כוס מהדי' כוסות.

לא כן הדבר בדיון פורס מפה ומקדש, ששם המדובר ברכת בפה"ג דעלמא וכדביארנו לעיל, (וזה לא כדעת הבית מאיר עצמה אלא על דרכו) ולכן ברכתו הראשונה שבתוך סעודתו בודאי תפטור את היין שבא לקדש עליו, שהלא שתי ברכות היין משם א' נובעות, ושפיר פסקו הטור והמחבר בסי' רע"א דכשפורס מפה ומקדש שוב אינו מברך בפה"ג, ודו"ק.

סימן ו'

היסח הדעת בקידוש והבדלה

הגאון ר' שלמה זלמן אויערבאך שליט"א בספרו מנחת שלמה שיצא לאור מחדש סימן י"ח כתב בא"ד ז"ל: עובדא באחד שהבדיל על היין, וכשבא לשתות נזכר שכבר הבדיל, דנמצא שברכת המבדיל היתה לבטלה, אי חשיב הפסק בין ברכת הגפן ואסור לטעום מהיין, או דלא הוא הפסק וחייב לטעום כדי שלא תהי' ברכת הגפן לבטלה. ואמרתי שנדון זה דומה למ"ש המג"א סוף סי' רע"א באחד שקידש על מים וסובר שהוא יין, שהוא חוזר ומקדש, דמ"מ אם הי' דעתו לשתות יין יותר אינו צריך לברך שנית בפה"ג ועי"ש בהגהות. הגאון רע"א שחולק ע"ז וכתב נראה לענ"ד כיון דנוסח הקידוש שאמר על הכוס של מים לא הי' קידוש והו' הפסק בין ברכת בפה"ג לשתית יין אחר עכ"ל. ונלע"ד לבאר דעת המג"א, שהרי אמרו בגמרא ברכות דף מ. דאע"ג דשיחה הי' הפסק, מ"מ אם הפסיק בין ברכת המוציא לטעימה ואמר הביאו מלח לפתן או אפי' אמר גביל לתורא אינו צריך לברך, משום דאמר רב יהודה אמר רב אסור לאדם שיאכל קודם שיתן מאכל לבהמתו, וכיון שהשיחה היא ממילי דשייכי לסעודה, אין זה חשוב הפסק, והיינו משום דעיקר דין הפסק אפי' בדברים, הי' נמי משום היסח הדעת; ולכן בכה"ג שהוא מענין האכילה אין זה חשיב כלל היסח הדעת, ודבר זה נראה פשוט שאפי' אם שכח שהוא עצמו כבר הביא מלח על השלחן ואמר הביאו מלח, אע"ג דנתברר שאמירה היתה לבטלה, מ"מ אין אמירה זו חשובה הפסק, וא"כ ה"ה נמי בקידוש, כיון שאסור לטעום עד שיקדש, ולכן אם בירך על היין ונזכר שכבר קידש, מ"מ לפי מה שטעה וסבר שעדיין לא קידש הי' מוכרח לאמירה זו, ודומה ממש לאחד שאמר גביל לתורא ונתברר אח"כ שהוא עצמו כבר האכילם קודם, וה"ה נמי בעובדא דהמג"א, דאע"ג דבשעה שהוא אוזו בידו כוס של מים אין שום מקום לאמירת קידוש, אבל מ"מ כיון שעצם הקידוש לא הי' הפסק לברכת בפה"ג, דאדרבא, מחוייב הוא בדבר, נמצא דאע"ג שאמירה זו היתה לשוא, מ"מ הו"ל כאילו אמר גביל לתורא ונתברר אח"כ שהאמירה היתה לבטלה וה"ה נמי בנזכר שכבר הבדיל ע"ש.